

ANDRA PÅSKSÖNDAGEN

ÅRGÅNG B

eller DEN GUDOMLIGA BARMHÄRTIGHETENS SÖNDAG

I den tidiga kyrkan döptes man gärna på påskdagen. Man fick en vit dopdräkt (som ministranternas vita *alba* i dag). Man bar den under en vecka med dagliga besök i kyrkan. Söndagen efter påsk var sista dagen, så denna dag fick namnet *Dominica in albis* (Vita söndagen). Den helige påven Johannes Paulus II gav år 2000 dagen ett eget namn, *Den gudomliga barmhärtighetens söndag*. Som ung man bad han varje dag vid den heliga nunnan Faustynas grav och fick där styrka i svåra stunder. Hon hade haft visioner i vilka Jesus åter och åter talade om Guds oändliga barmhärtighet. Jesus önskade, sade hon, att denna söndag skulle bli ett firande av hans barmhärtighet. Påskan och dopet är *Guds barmhärtighets triumf*. Denna söndag läses alltid evangeliet om Thomas, den tvivlande aposteln (se nedan).

Första läsningen: **Apg 4:32-35** (*Ett hjärta och en själ*)

Det tillhör gammal katolsk tradition att man gärna skänker kyrkan stora gåvor. Av hängivna kristna kan man rentav förvänta det, rika katoliker får räkna med bedjande blickar. Apostlarna förvaltade stora summor pengar och kunde så förverkliga Guds löfte till sitt heliga folk: det kommer *inte att finnas någon fattig hos dig då Herren välsignar dig* (5 Mos 15:4). De första kristna ville vara *ett hjärta och en själ* (v. 32): i Kristi kropp ska det härska social empati – *lider en kroppsdel, så lider också alla de andra*, skriver Paulus (1 Kor 12:26). Från Jakobsbrevet vet vi dock att det fortfarande fanns fattiga och rika, åtminstone bland nytillkomna (Jak kap. 2).

Också på ett andligt plan är allt gemensamt: Vi kan be Gud om att de kärleksgärningar som heliga människor utfört räknas *oss* till godo, och att det goda *vi* gör räknas avlidna syndare till godo. Vi är ju Kristi kropp, denna tro ligger bakom vårt anropande av helgonens förbön och vår egen botgöring för avlidna, och därmed den så missförstådda läran om **avlat** (*Katolska kyrkans katekes*, nr 1471-1479), dvs. att inte bara syndaskuld utan också syndastraff kan efterskänkas genom kyrkans förmedling. Vi kan, med Kristus, solidariskt sona andras synder, läka andliga sår. Protestantismen gjorde varje kristen individuell. Så blev avlatstanken meningslös, och så krossades kyrkans betydelse. Vår tids kultur är i detta avseende präglad av Luther. Långt ifrån alla katoliker förstår avlatsläran koppling till urkyrkans egendomsgemenskap och till de ännu djupare rötterna i lagens bud att *du skall älska din nästa som dig själv* (3 Mos 19:18), verka för slavars frihet och för social utjämning (jfr 3 Mos kap 25; 5 Mos 15:1-18). Hur apostlarna skyddade kyrkans tillgångar vet vi inte. Judas förskingrade kassan (Joh 12:6). Begärliga ögon har alltid vilat på kyrkans ekonomi. Diakonen Laurentius (Sankt Lars) fick plikta med sitt liv för att skydda den romerska kyrkans skatter mot den hedniska kejsaren Valerianus år

258. 1500-talets kristna furstar lade ivrigt beslag på kalkar, kyrkklockor, jordägor – allt för att finansiera sina regimer. Under sken av fromhet rövade man det som skänkts till Guds ära och gjorde kyrkan till statens villiga tjänare. Den antikatomiska propagandan som skulle skylta över detta var effektiv, vi bär alla inre bilder av kyrkans rofferi, feta munkar och avlatskrämare – bovar i svartrockar, medan staten framstår som oskyldig.

Det är sant att de troendes vilja till botgöring och bön för de avlidna hade gjort katolska kyrkan rik och att korruption fanns. Men de värdsliga makterna tog missförhållandena som ursäkt för rena helgerån. 1500-talets nedmontering av kyrkan i våra länder gjordes möjlig med en teologi som apostlarna skulle ha känt sig främmande inför. Kyrkor och kloster revs. Av deras stenar byggde kungar sina slott. Kyrkan ställdes till förfogande för staten och dess agendor. Man skulle nu främst bli ”ett hjärta och en själ” med sin nation, inte med *kristenheten*. Statsabsolutismens yttersta konsekvenser känner vi väl till.

Andra läsningen: **1 Joh 5:1-6** (*Alla som är födda av Gud besegrar världen*)

En kyrka som inte är en verklig gemenskap och hjälper lidande människor är en förfälskning. Johannes använder en konventionell sanning för att visa på sambandet mellan kärleken till Gud och till nästan (jfr 1 Joh 4:20-21): du älskar dina föräldrar – då bör du även älska dina syskon som är födda av samma föräldrar. När du kom till tro besegrade du världen med alla dessa lockande alternativ. Men Guds Ande för dig inte bort från utan *till* världens konkreta realiteter. **Vatten-blod-Ande** motsvarar sakramenten **dop-eukaristi-konfirmation**. De är fysiska handlingar genom vilka vi utrustas för solidarisk tjänst i Jesu namn – med den yttersta risken att vårt eget blod utgjuts. Vi är till *för andra*, inte individualister, ensamma med vår egen gud.

Evangelium: **Joh 20:19-31** (*En vecka senare kom Jesus och stod mitt ibland dem*)

Varje gång den uppståndne Jesus visar sig för lärjungarna förknippas det med en uppgift. I denna scen ges **försoningens ämbete** åt kyrkan (jfr 2 Kor 5:18; Luk 24:47), det viktiga uppdraget att förlåta synder i Jesu namn (*Katolska kyrkans katekes*, nr 976-983). Fullmakten är dubbel: att förlåta och vägra förlåtelse (jfr Matt 16:19; 18:18). Den förutsätter gåvan att kunna urskilja och bedöma vad som är moget att bli förlåtet och vad som ännu kräver allvarligare omvändelse och ånger. Denna *domarfunktion* kan inte vem som helst utöva. Den kräver personlig lämplighet och utbildning. Katolska kyrkan fasthåller att uppgiften gavs åt apostlarna (”de tolv” i v. 24 – strängt taget var de då bara elva eftersom Judas var död och ännu inte ersatt av Mattias, se Apg 1:24-26). Apostlarna gav senare fullmakten vidare med ämbetsvigningen (handpåläggandet, se 1 Tim 4:14; 5:17-22; 2 Tim 1:6 m.m.). De ”äldste” (på grekiska *presbyteroi*, därav

ordet präster) kunde förmedla förlåtelsen (Jak 5:14-15). Varje katolsk präst har fått denna fullmakt – för vår skull som tror.

Det dramatiska mötet mellan den tvivlande aposteln och den uppståndne Herren är som ett slutgiltigt ”bevis” för vad evangelisten Johannes har velat visa från första sidan: att Guds Ord blev **kött** (*Bibel 2000* översätter det grekiska ordet *sarx* i Joh 1:14 med ”människa” – det måste då förstås som *konkret* människa). Johannes skriver *för att ni skall tro att Jesus är Messias, Guds son* (v. 31). Kom ihåg att hans evangelium är en stridsskrift mot den gnostiskt-grekiska mentaliteten som ville göra kristendomen till en kroppsfiendlig, ”andlig” frälsningsväg för enskilda filosofiskt lagda. Irrläraarna avvisade att Jesu korsfästa kropp skulle ha uppstått (jfr Apg 17:32). Hela tre gånger nämns därför i dagens läsning den uppståndnes genomborrade *händer* och *sida* där märkena efter lanssen och spikarna ännu syntes (v. 20, 25 och 27; jfr Luk 24:40). Den sanna kristna kyrkan faller på knä inför dessa heliga sår och bekänner med aposteln Thomas: **denna konkreta människa är Gud** (v. 28). Vi tillber ingen ”tänkt” Jesus.

Thomas som inte ville tro förrän han fick SE är en kontrast till författaren själv, *den som Jesus älskade* (Joh 20:2-8). Den unge Johannes såg en tom grav men trodde genast att Jesus hade uppstått. Jesus ger i scenen med Thomas en elegant hälsning till alla oss framtida kristna läsare som liksom Johannes TROR först och sedan ska få SE: *Saliga de som inte har sett men ändå tror* (v. 29). Petrus som var med Johannes den där allra första gången vid graven säger samma varma ord till sina läsare: *Ni har inte sett honom men älskar honom ändå* (1 Pet 1:8). Johannes största glädje är att ge oss del av det *tillträde till Fadern* som Jesus har gett åt honom. Glädjen får honom att jubla medan han skriver (1 Joh 1:3-4). Samtidigt är han smärtsamt medveten om dem som såg den historiske Jesus men INTE trodde (Joh 6:36; 7:5). Att känna Jesus och se hans underverk räckte inte, som turerna kring den blindfödde i Joh kap. 9 tydligt visar – i övrigt en variant på samma symboltema som här med Thomas: likheten mellan att SE och att komma till TRO.

MÅNDAGEN 9 april:

HERRENS BEBÅDELSE, också kallad MARIE BEBÅDELSEDAG, högtid

När denna högtid, vars egentliga datum är 25 mars (dvs. nio månader före juldagen) faller i stilla veckan eller påskoktaven firas den på måndagen efter oktaven, alltså i dag.

Högtiden har uråldriga anor och kan spåras till Jerusalem på 400-talet. Det är verkligen en helig dag! Vi firar den händelse från Luk 1:26-38 som katoliker ständigt ser framför sig under **Angelusbönen**:

*Herrens ängel kom med bud till Maria.
Och hon blev havande av Den helige ande.*

*Var hälsad, Maria,
full av nåd,
Herren är med dig.
Välsignad är du bland kvinnor,
och välsignad är din livsfrukt, Jesus.
Heliga Maria, Guds moder,
bed för oss syndare,
nu och i vår dödostund.*

*Se, jag är Herrens tjänarinna.
Må det ske med mig som du har sagt.*

Var hälsad, Maria ...

*Och Ordet blev kött.
Och tog sin boning ibland oss.*

Var hälsad, Maria ...

*Bed för oss, heliga Guds moder,
att vi blir värdiga Kristi löften.*

Låt oss bedja: Herre, ingjut din nåd i våra hjärtan, så att vi, som genom ängelns budskap fått veta att din Son blivit människa, genom hans lidande och kors når fram till uppståndelsens härlighet. Genom samme Kristus, vår Herre. Amen.

Gud ”danade en kropp” åt Kristus (jfr Heb 10:5), som träder in i världen genom den unga Jungfrun, som profeten Jesaja antydde århundraden i förväg (Jes 7:14 f). **Gud, vår Fader**, märks i sin hälsning till Maria genom ängeln som försäkrar: ”Herren är med dig!” **Sonen** är där i löftet: ”Du skall föda en son”. Himlen vill alltså komma till jorden, och Maria är platsen där detta ska ske. Hon frågar hur det ska gå till, och svaret blir löftet om **den helige Ande**, den tredje personen i Gudomen, som ska ”komma över henne”, ordagrant ”överskugga henne”, och låta Jesus ta sin boning i henne. Maria, fylld av nåd, fylld av Anden, förmår att be som vi gör i Fader Vår: Ske din vilja. Hon säger ju: ”Må det ske med mig

som du har sagt!” Hela scenen är en prototyp – en urbild – av den troende människans förhållande till Gud:

1. Gud talar och lovar frälsning.
2. Människan svarar i tillit och förväntan.
3. Människan bär frukt. Guds Ord blir konkret.

Angelusbönen (som dock under påsktiden ersätts av *Regina cæli*) ber man lämpligen morgon, middag och kväll. Därmed träder vi direkt in i scenen vid Marie bebådelse, och ännu djupare, direkt in i den heliga Treenighetens inre liv: vi är överskuggade av den helige Ande så som Maria, vi är Faderns tjänare och tjänarinnor så som Maria, vi är Ordets boning så som Maria! Om världen helt och fullt skulle begripa hemligheten som denna högtid rymmer skulle den dö – av glädje.

Läsningarna denna dag: Jes 7:10-14; Heb 10:4-10; Luk 1:26-38
--

TISDAGEN I ANDRA PÅSKVECKAN

Första läsningen: **Apg 4:32-37** (*Ett hjärta och en själ*)

Urkyrkan var ett parallellsamhälle. Tills för några generationer sedan var detta idealet i katolska kyrkan: man skulle födas på katolskt sjukhus, gå på katolsk skola, tas om hand av kyrkans personal till kropp och själ, från vaggan till grav. En del invandrare som kommer hit till vårt icke-katolska land blir besvikna när de ser att våra församlingar här inte fungerar som arbetsförmedlingar, socialförvaltningar m. m. Hjälp med bostad och hälsovård sköts av samhället; kyrkan är reducerad till en bönegemenskap. Urkyrkan hade allt gemensamt – vi nästan inget. En procent av vår inkomst dras automatiskt av Skatteverket och ges till vår kyrka. När detta skrivs har den modellen fungerat i tio år. Frågan är om den håller i framtiden. Är den optimal? Urkyrkans intäkter drevs inte in av tempelmyndigheterna eller av ockupationsmakten. Vårt aktuella svenska system bygger på samförståndet mellan kyrka och stat, som var idealet under medeltidens kristna enhetskultur. Det levde kvar i statskyrkosystemet inom protestantismen. Det är självklart rimligt att samhället gör något för de religiösa gemenskaper som dess medlemmar vill tillhöra. Men vad händer om politikerna en dag skulle välja att inte längre se det som statens uppgift? Mattan dras bort under kyrkan. Medlemmarna måste då frivilligt lägga tusentals kronor om året i kollekten om stiftet ska gå runt. Vår solidaritet testas. Det blir svårt då – om vi inte tänker som i urkyrkan.

Evangelium: **Joh 3:7b-15** (*Var och en som tror på Människosonen skall ha evigt liv*)

Jesus är Guds överraskning – liksom den upphängda **kopparormen** i öknen, som räddade de ormbitna syndarna från döden (v. 13-15; 4 Mos 21:4 f). Jesus kopplar ihop kopparormen med den himmelske **Människosonen** som omtalas i profeten Daniels bok (Dan 7:13-14). En ny och överraskande koppling. Nya förbundets tankar bygger på det Gamla förbundets men avslöjar mönster i Israels nedärvda skrifter som överträffar den mening man brukade lägga i dem. *Gud ... ordnade det i sin vishet så att Nya testamentet ligger dolt i det Gamla och att Gamla testamentet ligger öppet i det Nya*, sa kyrkofadern Augustinus. Gamla förbundets löften förstods först helt när de uppfylldes i Jesus. Israels texter innehöll allt som Gud ville säga då men kunde tolkas rätt först med Frälsaren som lampa (2 Kor 3:13-16), dvs. utifrån Jesu ord och liv. Yttersta svaret ges på Golgota, där Messias bär all synd. Korset är den största utmaningen, en *dårskap* för jordiskt tänkande, men *Guds vishet* för oss som tror (1 Kor 1:18-31). I kyrkan äger tolkningsarbetet rum som metodiskt reflekterar över uppenbarelsen i Jesus Kristus och dess konsekvenser i nuet och så skapar *teologi*. Jesus är en aning irriterad på den lärde Nikodemos, som inte vill *övertäckas* av Guds Ande utan bara förstå allt inom egna ramar. *Guds gåvor är större*. Här behövs en ny horisont. Vidare, rymligare, fördomsfriare.

Nytt vin slår man i nya säckar (Mark 2:22).

ONSDAGEN I ANDRA PÅSKVECKAN

Första läsningen: **Apg 5:17-26** (*Apostlarna stod i templet och undervisade folket*)

Det stormar kring Jesusrörelsen. Det viskas i varje gatuhörn. ”Har ni hört det senaste? Prästerna och Kajafas har arresterat deras ledare igår”. En annan: ”Jag hörde att de lyckades fly ur fängelset i natt”. En tredje: ”Häng med! De står och undervisar i templet igen som om ingenting hänt.” Det är något komiskt över scenen. Stora Rådet vet ännu inte att apostlarna är fria. De vill ta in dem till förhör. Alla andra (och läsarna) vet. Det här är urkyrkans minnen om rörelsens dramatiska början, en dragkamp mellan Sanhedrin (Rådet) och Gud själv. Det är en nästan revolutionär stämning i luften, med Jesusanhängare som man tror ska kasta sten på polisen (v. 26). Viljan att demonstrera för den avrättade Messias var stark i Jerusalem. Man mindes ännu den fredlige profeten, hur han red in i stan på åsnan, hans galileiska dialekt, hur han mottog folkets hyllning. Man tänkte också på den avrättade Johannes döparen och kände vrede mot de religiösa ledarna. För apostlarna var folkets stöd och Guds ingripanden en

triumf: Jesus lever! De hoppade säkert av glädje när de sjöng med den jublande skaran (jfr Luk 6:22-23).

Evangelium: **Joh 3:16-21** (*Gud sände sin son till världen för att rädda den*)

Vers 16 kallas ibland med rätta för Minibibeln. Den sammanfattar allt. Igår hörde vi om *kopparormen* – bilden av Jesus på korset, vårt motgift mot synden. Gud gav oss Jesus som försoningsoffer, och hans blod rann ned från korsets stam för din och min skuld. **Så älskade Gud världen, dvs. på detta sätt.** Orsaken till Jesu smärta var hans kärlek till oss. Han älskade oss och fick spikar genom armar och ben till svar. Han visste i förväg att det skulle bli så men valde det ändå. Guds kärlek är inte en harmlöst ”snäll” kärlek utan ett blodigt engagemang. Han var beredd att betala vad det kostade att komma oss tillmötes. Han uppstod för att återvända till svikarna, kunde inte sluta älska oss. Den som vågar se och tro på Guds **avvisade men bestående kärlek** bakom Golgotahändelsen känner Gud och äger evigt liv. *Ty Gud sände inte sin son till världen för att döma världen utan för att världen skulle räddas genom honom* (v. 17). Den som inte tror är redan dömd: vi har korsfäst Guds Son, lönat hans godhet med ondska och bryr oss inte ens om att ta emot hans förlåtelse! Kan det bli värre? Ljuset kommer in i världen, och vi gömmer oss i mörkret för att inte vår ondska ska bli synlig. Därigenom avslöjar vi bara hur det är fatt med oss (Joh 1:10-12). Väljer vi att stanna kvar utanför festsalen, så blir det vår eviga bestämmelse (Matt 8:12; 22:13). Nej, vi vill komma till ljuset och ”göra sanningen”, v. 21 – ett uttryck som även användes i Qumran och där betydde att *leva rättfärdigt* (jfr Ef 4:15). Påskljuset strålar i kyrkan! Tacksamhet, omvändelse, bikt och bot är rätta svar på Guds kärlek till världen.

Jag har kommit för att de ska ha liv, och liv i överflöd (Joh 10:10).

TORSDAGEN I ANDRA PÅSKVECKAN

Första läsningen: **Apg 5:27-33** (*Man måste lyda Gud mer än människor*)

Kyrkan består av människor som ”har uppstått med Kristus” (Kol 3:1) och inte vill lägga sig platt på marken bland de döda igen. Världens makter rasar hotfullt mot kyrkans ledare – Petrus och apostlarna – och vill kuva dem, men lyckas inte. Jesu sändebud kräver respekt för sin frihet att få vittna om vad de har sett och varit med om. Uppståndelsetron innebär en kritik av dem som korsfäste Jesus, men som en vänlig uppmaning till ånger och omvändelse. Den riktas också till översteprästen, som dock upplever den som ett skuldbeläggande: ”Ni vill göra oss ansvariga för den där mannens blod” (v. 28). Vi märker att Rådets

försök att få Jesu död att se ut som romarnas angelägenhet har genomskådats av folket. Guds profet dödades av *dem*.

Även apostlarnas efterföljare, kyrkans ledare, har genom århundradena mött motstånd hos de mäktiga för att de ville få människor att *lyda Gud mer än människor* (v. 29) – det finns många exempel på det i helgonberättelserna. Jordens mäktiga lyckas ibland få välmenande kristna att pruta på Kristi krav och kompromissa med världens måttstockar (de oföddas och handikappades rätt till liv, de fattigas rätt till arbete och omsorg).

Evangelium: **Joh 3:31-36** (*Fadern älskar Sonen och har lagt allt i hans hand*)

Dagens text skulle passa bra som avslutning av de senaste dagarnas läsningar från Jesu samtal med Nikodemos (Joh 3:1-21). I Johannesevangeliet står den dock längre fram, och orden här verkar uttalas av Johannes döparen (eller evangelisten själv?). Flyttar man den tillbaka så att den följer precis efter v. 13, eller eventuellt efter v. 21, så ger den klarare mening (antagligen hörde den hemma där i en ursprunglig version). I så fall är det Jesus som talar (till Nikodemos).

Kontrastparen uppe – nere, ljus – mörker, tro – otro är typiska för författaren. Är detta stycken av kateketiska lärosatser från hans urkyrka som man skulle lära sig utantill? Vi hör att Jesus inte kan bedömas med jordiska måttstockar eftersom han kommer från Gud (v. 31 f). En skeptiker skulle svara: ”Det låter rimligt – om han verkligen är från Gud!”. Men *det* är fullständigt självklart för evangelisten. Tro är därför *lydnad* mot Gud (v. 36, jfr Rom 1:5). *Att tro är att ge Gud rätt*, sa filosofen Kierkegaard instämmande – att kapitulera inför Guds anspråk, som tullindrivarna som lät döpa sig av Johannes: de ”gav Gud rätt” (Luk 7:29). Motsatsen är att ha *Guds vrede* över sig (v. 36). Även Paulus ser vreden hänga över dem som *håller sanningen fången i orättfärdighet* (Rom 1:18). ”Guds vrede” är inte ett känslolnehåll utan en term för det utanförskap vi själva ställer oss i när vi *mot bättre vetande* förnekar Gud och hans gärningar – inte minst hans förlåtande godhet. Ungefär som om man i strilande regn slänger sitt stora paraply på trottoaren och blir våt och sjuk av egen fri vilja.

Han täcker dig med sina vingar, under dem finner du tillflykt (Ps 91:4).
--

FREDAGEN I ANDRA PÅSKVECKAN

Första läsningen: **Apg 5:34-42** (*De förkunnade budskapet att Jesus var Messias*)

Som vi läste i förrgår var det framför allt det aristokratiska prästpartiet *saddukeerna* (en världsöppen, dvs. Romvänlig, falang) som förföljde urkyrkan.

Vi anar en splittring inom *fariseernas* parti. Där sitter den unge fanatiska Saul nog med, den senare Paulus (Apg 26:10), och det bör vara han som är Lukas källa. Den ansedde Gamaliel är antagligen Paulus lärare – se Apg 22:3 – och sonson till den berömde rabbinen Hillel samt far till den lika berömde Gamaliel II. Han förespråkar tolerans (jfr även Apg 23:6-10). Det kan Saul omöjligen ha gillat. Vem var de två falska Messiaskandidaterna i v. 36 och 37? Dåtidens judiske historieskrivare Titus Flavius Josefus berättar att **Theudas** ”30 000” anhängare tog med sig allt de ägde till Jordanfloden (*Ant.* 20:97-99). Han lovade dem att dela vattnet så att de kunde gå torrskodda över floden och så ”återerövra” landet liksom en gång Josua (Jos 3:15-17). Romarna dränkte rörelsen i blod. Enligt Josefus skedde detta under landshövdingen Cuspius Fadus (44-46 – men det är ungefär tio år efter den tid Lukas här skildrar). Upprorsmannen **Judas Galileern** ansåg det som synd att betala skatt till romarna. Gud skulle hjälpa judarna om de hjälpte sig själva och gjorde uppror (jfr Mark 12:13-17). Så hade han lagt grunden till *seloternas* (”ivrarernas”) rörelse (jfr Luk 6:15). Enligt Josefus skedde det omkring år 6 e. Kr., men Judas två söner upprepade resningen under landshövdingen Tiberius Alexander (46-48). Det måste vara det uppror som menas här. Lukas och Josefus kronologi passar dåligt ihop.

Gamaliels vänta-och-se-attityd gjorde Saul frustrerad men gav kyrkan ett andrum. Den växte och blomstrade. Om reformatörerna på 1500-talet hade visat liknande tålmod hade katolska kyrkan funnits kvar och förnyats också hos oss. Apostlarna slogs blodiga men fortsatte med glädje sin tjänst (v. 40-42). Så även med kyrkans trogna munkar. De fördrevs från vårt land men nya är tillbaka.

Evangelium: **Joh 6:1-15** (*Han delade ut åt folket, så mycket de ville ha*)

Jesus lyckas med sitt under men vill inte ha politisk makt – raka motsatsen till Theudas och Judas (se ovan). Scenen här påminner om profeten Elias brödunder (2 Kung 4:42 f) men ännu mer om Guds bespisning av sitt folk i öknen efter uttåget ur Egypten – inte heller då fick Guds gåvor gå till spillo (v. 12, jfr 2 Mos 16:19).

Observera att Jesus ger de hungriga massorna **mat före ord**. Först dagen därpå får de en predikan om brödunderets djupare mening: *eukaristin* (Joh 6:22 ff). Vi har ofta gjort motsatsen: gett de fattiga fromma ord och sakrament men inte den mat de behöver. Den som är hungrig ska vi mätta innan vi börjar missionera (Jak 2:15-16). Observera även att det är Jesus personligen som delar ut mat. Vi ska som han hjälpa till *själva*.

Herren är min herde... Du dukar ett bord för mig i mina fienders åsyn (Ps 23:1, 5).
--

LÖRDAGEN I ANDRA PÅSKVECKAN

Första läsningen: **Apg 6:1-7** (*De valde sju män, fyllda av Den helige anden*)

Katolska kristna har rätt, ibland *plikt*, att framföra **kritik** i kyrkan (kanoniska lagen, can. 212, § 3). Som här. Apostlarna klarade tydligen inte av att förhindra diskriminering av de invandrade kyrkomedlemmarna i den sociala verksamheten (v. 1). Kritiken var nödvändig! Hade den inte framförts så hade vi inte fått *diakonämbetet* som instiftas här (jfr *Katolska kyrkans katekes*, nr 1569-1571; Fil 1:1; 1 Tim 3:8). *Handpåläggningen* understryker det högtidliga förmedlandet av Kristi uppdrag – den är en *vigning*. Genom diakonerna handlar Kristus. Han uppbygger och stödjer sitt folk. Därför förmedlas diakonernas fullmakt genom det vi idag kallar ett *sakrament*. Apostlarna förbehåller sig **läran** och **liturgin** (*leitourgia*, detta grekiska ord används om ordets ”tjänst” i v. 4). Diakonerna ska **tjäna**.

Två av de sju männen får en beskrivning. Stefanos för att han ska dyka upp i texten direkt härefter, men varför Nikolaus? Det sägs att han är *proselyt* (dvs. konvertit till judendomen). De andra har också grekiska namn men är alltså judar från födelsen. Kanske blev Nikolaus en sorts ”Judas” bland de sju. Kyrkofadern Ireneus på 100-talet skriver att denne diakon blev lärare inom *nikolaiternas sekt* som det varnas mot i Upp 2:6 (*Adv. haer. I, 26:3*). De drev Paulus lära om ”frihet från lagen” bortom alla gränser, bedrev otukt och ansåg det utan betydelse om man utåt offrade till avgudar. Dessa s.k. gnostiker ansåg att ”anden” förblev syndfri oavsett vad ”köttet” gjorde. De var en svår plåga för den tidiga kyrkan. Aldrig någonsin har kyrkan bestått enbart av helgon, inte heller (eller allra minst!) i urkyrkans spädbarnsålder.

Igår läste vi om brytningar bland fariseerna. Idag märks det att även saddukeerna (prästpartiet) måste ha fått problem: *En stor mängd präster började omfatta tron* (v. 7). Den lilla Jesusrörelsen från landet slog rot på allvar i huvudstaden.

Evangelium: **Joh 6:16-21** (*Det är jag, var inte rädda*)

Igår fick vi en liten skärtorsdag i förväg (tema: eukaristin), idag får vi en liten påskdag i förväg (tema: Jesu gudomlighet är starkare än dödens makter, mörkret och djupet). Jesu vandring på sjön berättas också i Matt 14:22-33; Mark 6:45-52; jfr även Matt 8:26; Mark 4:35-41; Luk 8:22-25). I Johannes framställning betonas att båten ”med ens” var framme vid sitt mål – han inspireras kanske av den mirakulösa räddningen i Ps 107:23-30, även om Jesus hos Johannes märkligt nog inte stillar stormen så som Gud gör i psalmen och Jesus gör i parallelltexterna. **Gud**, och bara han, råder i Gamla testamentet över hav och

storm. Jesu suveräna vandring över vågorna i den mörka natten mitt ute på sjön visar vem han är, det här är en *teofani* (Gudsuppenbarelse). Orden *DET ÄR JAG* (v. 20) är Guds hemlighetsfulla namn (Jahve) så som det uppenbarades för Mose vid den brinnande busken:

Säg dem att han som heter "Jag är" har sänt dig till dem (2 Mos 3:14).
--